

पणन हंगाम २०१८-१९ मध्ये खरेदी केलेल्या
धानाच्या भरडाईबाबत.

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक:- धानभ-१२१८/प्र. क्र.२०४ /नापु-२९
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक :- ११ ऑक्टोबर, २०१८

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक: खरेदी १११५/प्र.क्र.१७/ना.पु.२९, दि.१४ .०१.२०१६.
- २) शासन शुद्धिपत्र क्रमांक : क्र. १०१४/२८/प्र.क्र. १७/नापु २९, दि. ०३.११.२०१७
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: खरेदी - १०१८/प्र.क्र.१८५/ ना.पु.२९, दि.

शासन परिपत्रक :-

खरीप पणन हंगाम २०१८-२०१९ करिता किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजनेअंतर्गत “विकेंद्रीत खरेदी योजना ” संपूर्ण राज्यात राबविण्याचे संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयान्वये निर्देश देण्यात आले आहे. त्यानुसार सदर योजनेंतर्गत खरेदी होणाऱ्या धानाची भरडाई खरेदीबरोबरच सुरु करणे आवश्यक आहेत. धानाची भरडाई ही अभिकर्ता संस्थेने (दि महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन, मुंबई व महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्यादित, नाशिक) केंद्र शासनाच्या विहित मापदंडानुसार करावयाची आहे.

- २) उपरोक्त योजना सक्षमपणे राबविण्याच्या दृष्टीने जिल्हा पुरवठा अधिकारी व जिल्हाधिकारी यांच्या जबाबदाऱ्या खालीलप्रमाणे राहतील:-

जिल्हाधिकारी /जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांच्या जबाबदाऱ्या :-

- i. आवश्यकतेनुसार धान खरेदी केंद्रे सुरु झाली आहेत किंवा कसे, याची शहानिशा करावी.
- ii. एका खरेदी केंद्रास संलग्न असलेली गावे इतर खरेदी केंद्रांना जोडलेली नाहीत, याची खात्री करावी.
- iii. शेतकऱ्यांकडून खरेदी केलेल्या धानाची नोंद online पद्धतीने केली जात आहे किंवा कसे याबाबत नियंत्रण ठेवावे.
- iv. शेतकऱ्यांना होणारे प्रदान विहित मुदतीत होत आहे किंवा कसे ,याबाबत खातरजमा करावी.
- v. धानाचे वितरण आदेश (D.O.) धान खरेदी केलेल्या दिनांकापासून सात दिवसांच्या आत नियुक्त केलेल्या मिलरला देण्यात येत आहेत किंवा कसे, याची काटेकोरपणे खात्री करावी.
- vi. अॅडव्हान्स सीएमआर (Advance CMR) जमा केल्यावर संबंधित मिलरकडून धान उचलले जात आहे किंवा नाही, याची तपासणी करावी.

- vii. जेथे अॅडव्हान्स सीएमआर (Advance CMR) जमा केला जात नाही, तेथे वितरण आदेश दिल्याच्या दिनांकापासून धानाची भरडाई करून सीएमआर १५ दिवसांत शासनाच्या विहित केलेल्या गोदामात जमा होत आहे, याची खात्री करावी.
- viii. सी.एम.आर. राज्यशासनाच्या विहित केलेल्या गोदामामध्ये जमा केल्याच्या दिनांकापासून तीन दिवसांत जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी सी.एम.आर. प्रतिपुर्ती दावे वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांना online सादर करावेत. त्यामध्ये वित्तीय सल्लागार व उपसचिव कार्यालयाच्या खाते क्रमांकांचा तपशिल खालीलप्रमाणे नमूद करून प्रतिपुर्तीची रक्कम सदरहू खात्यामध्ये वर्ग करण्याबाबत कळवावे.

“Accounts Officer, Civil Supplies, Axis Bank, New Marine Lines,
खाते क्र.२३३०१०२०००००६४८, IFSC Code-UTIB००००२३३”

३) जिल्हाधिकारी/ जिल्हा पुरवठा अधिकाऱ्यांच्या मिलर्सच्या नियुक्तीबाबत जबाबदाऱ्या :-

- i. धान खरेदी सुरु झाल्यानंतर खरेदी केलेल्या धानाच्या भरडाईकरिता खरेदी केंद्राजवळील, सक्षम अशा गिरण्यांची नियुक्ती करावी.
- ii. संपूर्ण जिल्ह्यातील धानाच्या भरडाईकरिता एखाद्या सक्षम संस्थेची स्पर्धात्मक निविदेद्वारा जिल्हाधिकारी निवड करू शकतील.
- iii. मिलर्सची नियुक्ती करताना त्याच्या मालकीची मिल असल्याबाबतचे सबळ पुरावे घेण्यात यावेत. जसे मिलचे ISI नोंदणी प्रमाणपत्र, कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे मान्यता असल्याचे प्रमाणपत्र, गिरणीच्या नावाचे मागील ३ महिन्यांचे विद्युत देयक, मागील ३ वर्षांचे Audited Statement (ज्यामध्ये Net Worth Positive असावी), GST Registration व मागील कोणत्याही हंगामाचे धान /सीएमआर (Custom Milled Rice) बाकी नाही व शासनाला कोणतीही रक्कम देय नाही, अशा आशयाचे ₹ १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर शपथपत्र घेण्यात यावे. ज्या मिलर्सना काळ्या यादीत टाकण्यात आले आहे तसेच ज्यांच्याकडे मागील हंगामाचे धान / सीएमआर (Custom Milled Rice) शिल्लक आहे, अशा मिलर्सला भरडाईचे काम देण्यात येऊ नये.
- iv. ज्या मिलर्सवर अभिकर्ता संस्थांनी एफआयआर दाखल केला असेल व त्याअनुषंगाने चौकशी सुरु असेल, अशा मिलर्सला भरडाईचे काम देण्यात येऊ नये.
- v. पणन हंगाम २०१८-१९ मध्ये मिलर्सना धान भरडाईकरिता देताना एका मिलरला एका वेळी १० पेक्षा जास्त लॉट भरडाईकरिता देण्यात येऊ नयेत याची दक्षता घ्यावी.

४) पणन हंगाम २०१८-२०१९ मधील धानाच्या भरडाईसाठी खालील सूचना केंद्र शासनाच्या आदेशांच्या अधिन राहून देण्यात येत आहेत. केंद्र शासनाचे यासंदर्भातील सर्व आदेश अभिकर्ता संस्थेवर व मिलर्सवर बंधनकारक राहतील.

१) **उतारा:-**

एक क्विंटल धानाच्या भरडाईतून कमीत कमी ६७% (६७ किलो) तांदूळ (सी.एम.आर.) प्राप्त झाला पाहिजे.

२) **धानाची भरडाई:-**

राज्यात सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत तांदूळ वितरीत होत असल्यामुळे, आधारभूत किंमत खरेदी योजनेअंतर्गत खरेदी केलेल्या धानाची तांदळासाठी (सी.एम.आर.) भरडाई करण्याची कार्यवाही करावी.

३) **भरडाईचा दर:-**

केंद्र शासनाकडून निश्चित करण्यात आलेले भरडाई दर सन २०१८-१९ या हंगामासाठी लागू राहतील.

४) **धानाची हाताळणूक:**

धानगिरणीमधील धानाची उतराई, हाताळणूक व भरडाई, तसेच केंद्र शासनाने हंगाम २०१८-१९ करिता बारदान्यांकरिता निश्चित केलेल्या निकषांमध्ये बसणाऱ्या गोण्यांमध्ये, दुहेरी शिलाईसह, सी.एम.आर. (तांदूळ) भरणे, तसेच सी.एम.आर. वजन करून वाहनामध्ये भरण्याची जबाबदारी गिरणी मालकाची असेल. यास्तव सुरक्षिततेसाठी ते प्रसंगी विमा उतरवतील, मात्र त्यासाठी शासनाकडून कोणताही वेगळा खर्च धान गिरणीमालकांना अनुज्ञेय असणार नाही.

५) **धान व सी. एम. आर. च्या वाहतूकीची जबाबदारी:-**

खरेदी केंद्रावर खरेदी करण्यात आलेल्या धानाची वाहतूक करून ते धान गिरणीमध्ये नेण्याची व भरडाईअंती प्राप्त झालेला सी. एम. आर.(तांदूळ) विहित केलेल्या शासकीय गोदामापर्यंत पोहचविण्याची सर्वस्वी जबाबदारी गिरणी मालकाची राहिल.

६) **वाहतूक खर्च :-**

खरेदी केंद्र / साठवणूक केंद्र ते धानगिरणी व धान गिरणी ते विहित शासकीय गोदाम या दरम्यानची धान वाहतूक केंद्र शासन / भारतीय अन्न महामंडळ मंजूर करतील ते टप्पेनिहाय वाहतूक दर सन २०१८-१९ या खरीप पणन हंगामासाठी देय राहतील. तसेच, यासंदर्भात शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या सविस्तर सूचना देखील सर्व संबंधितांना लागू राहतील. धान वाहतूकीच्या खर्चाच्या मागणींचे दावे वित्तीय सल्लागार व उपसचिव कार्यालयास सादर करतांना केंद्र शासनाच्या दिनांक १७.१२.२०१३ च्या पत्रातील निदेशानुसार सुधारित वाहतूकीचा तक्ता **जोडपत्र क्रमांक १** मध्ये दिल्याप्रमाणे सादर करतांना त्यासोबत वितरण आदेश, वाहतूक पास, सा.बां.वि./शासकीय वाहतूक प्राधिकरण/आदिवासी विकास महामंडळ किंवा मार्केटिंग फेडरेशनच्या सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून प्रमाणित केलेले वाहतूक अंतराचे प्रमाणपत्र इ.च्या छायांकित प्रती प्राधिकृत अधिकाऱ्यांकडून प्रमाणित करून प्रत्येक देयकासोबत जोडणे आवश्यक

आहे. त्याचप्रमाणे वाहतूक देयके वरील कार्यालयाकडे मंजूरीसाठी पाठविताना त्यासोबतच अभिकर्ता संस्थांकडून विलंबास जबाबदार असणाऱ्या गिरणीमालकांवर केलेल्या दंडात्मक कार्यवाही व वसुलीबाबतचे प्रमाणपत्रही देयकासोबत जोडणे बंधनकारक राहिल. तसेच, पुढीलप्रमाणे स्वतंत्र प्रमाणपत्र सादर करण्यात यावे:-

"प्रमाणित करण्यात येते की, दाव्यातील रकमेची मागणी यापूर्वी करण्यात आलेली नाही व तसे आढळून आल्यास मागणी करण्यात आलेली रक्कम, एकरकमी शासन जमा करण्यात येईल. तसेच, दाव्यातील अभिलेख, वितरण आदेश, वाहतूक पास इ. कागदपत्रे "मागणी अधिकारी " या नात्याने या कार्यालयात जतन करून ठेवले आहेत व ते आवश्यकतेप्रमाणे भविष्यात निरीक्षणास उपलब्ध करून देण्यात येतील."

७) बारदाना :-

पणन हंगाम २०१८-१९ मध्ये, बारदाना खरेदी व वापराबाबत शासन निर्णय, क्रमांक: खरेदी १०१८ /प्र.क्र.१८५/नापु २९, दि. २९ सप्टेंबर, २०१८ मध्ये नमूद अटी शर्तीनुसार कार्यवाही करावी. तसेच बारदान्याच्या कलर कोडींग शासन निर्णय, क्रमांक: खरेदी १०१८/प्र.क्र.१८५/नापु २९, दि. २९ सप्टेंबर, २०१८ मधील सूचनांचे तंतोतंत पालन करावे.

८) भरडाई दरम्यान मिळणारा ब्रान, भूसा इत्यादी सर्व उत्पादने गिरणीमालकाकडे राहतील. त्यासाठी कोणतीही रक्कम त्यांचेकडून वसूल केली जाणार नाही.

९) भरडाई करताना रबरी रोलरने ५% ते ७% पॉलिश अपेक्षित आहे.

१०) केंद्र शासनाने हंगाम २०१८-१९ साठी ठरविलेल्या सोबतच्या जोडपत्र-३ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे, जमा करावयाचा सी.एम.आर. एफ.ए.क्यू. विनिर्देशात बसणारा असला पाहिजे.

११) धान भरडाई :-

यावर्षी खरेदी चालू असतानाच भरडाई सुरु करावयाची असल्याने व खरेदीचा कालावधी दि.१ ऑक्टोबर, २०१८ ते दि. ३१ मार्च २०१९, तसेच दि. १ मे २०१९ ते दि. ३० जून, २०१९ असल्यामुळे विहित मुदतीत भरडाई पूर्ण करण्याची दक्षता अभिकर्ता संस्थांनी घ्यावी.

१२) गिरणीमालकांची जबाबदारी :-

अ) अभिकर्ता संस्था/डीएमओ/आरएमओ यांनी मिलर्सला वितरण आदेश (DO) दिल्यावर गिरणी मालकाने धानाची १० दिवसांच्या आत उचल करणे आणि त्यानंतर १५ दिवसांत भरडाई झालेला सीएमआर शासकीय गोदामात जमा करण्याची संपूर्ण जबाबदारी गिरणी मालकाची राहिल. अन्यथा गिरणीमालक शासनाने विहित केलेल्या प्रमाणात दंडास पात्र राहिल.

- आ) उचल केलेल्या धानाच्या वाहतूकीदरम्यान किंवा गिरणीमधील सुरक्षिततेसाठी, तसेच सी.एम.आर. वजन करून वाहनामध्ये भरण्याची जबाबदारी गिरणीमालकाची असेल त्यासाठी, ते प्रसंगी विमा उतरवतील. मात्र त्यासाठी शासनाकडून खर्च दिला जाणार नाही.
- इ) संबंधित गिरणीमालकाने सी.एम.आर. जमा केल्याची पोहोच (Acceptance Receipt) लगेच व उशिरात उशिरा दोन दिवसांत अभिकर्ता संस्थेकडे जमा करावी.
- ई) भरडाई केंद्रावर FCI च्या निर्देशानुसार २७ मे.टन चा लॉट बनविण्यात यावा.

१३) सी.एम.आर. स्विकृतीचा आगाऊ कार्यक्रम :-

दोन्ही अभिकर्ता संस्था व जिल्हाधिकारी यांनी संयुक्तपणे नियुक्त केलेले गिरणीमालक पुढील आठवड्याचे प्रत्येक तारखेस सी.एम.आर. तांदळाची किती वाहने विहित शासकीय गोदामात जमा करण्यासाठी पाठविणार यांची आगावू माहिती (गिरणीनिहाय ॲडव्हान्स प्रोग्राम) जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांना द्यावी व त्यासाठी संबंधितांची त्वरीत मान्यता (Confirmation) घ्यावी व अशा मान्यतेनुसार त्या-त्या तारखेस ठरविल्यानुसार वाहने पाठवावीत. अशा मान्य झालेल्या कालबद्ध कार्यक्रमानुसार गिरणीनिहाय सी.एम.आर. **संबंधित गिरणीमालकामार्फत** विहित शासकीय गोदामात जमा करण्यात यावा. ज्या प्रकरणी जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांच्याकडून सी.एम.आर. जमा करून घेण्यास विलंब झालेला आहे, अशा प्रकरणी संबंधित जिल्हा मार्केटिंग अधिकारी/ प्रादेशिक व्यवस्थापक यांनी विनिर्दिष्टपणे प्रकरणनिहाय नोंद ठेवावी. अशी कार्यवाही केल्यामुळे ज्या प्रकरणी गिरणीमालकाच्या चुकीशिवाय सी.एम.आर. जमा करण्यास विलंब झालेला असेल, अशा प्रकरणी गिरणीमालकावर दंडात्मक कारवाई होणार नाही. **मात्र, ज्या प्रकरणी विलंबाने सी.एम.आर. जमा करण्यास गिरणीमालक जबाबदार असेल अशा प्रकरणी गिरणीमालकावर सी.एम.आर. किंमतीच्या १५% दराने व्याज आकारणी करण्यात यावी.** मात्र असा दंड/ व्याजाची वसुली असल्यास संबंधित अभिकर्त्यांनी ही वसुली करून वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांच्याकडे जमा करावी. मात्र शासकीय गोदामात सी.एम.आर.जमा होण्यासाठी झालेल्या विलंबाकरीता कोणतीही नुकसान भरपाई गिरणीमालकाला देय असणार नाही. यासंदर्भात दिनांकनिहाय देऊ केलेली वाहने, जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी मान्यता दिलेली वाहने, प्रत्यक्षात पाठविलेली वाहने, जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी स्विकारलेली वाहने व

शिल्लक वाहने यांची माहिती दर आठवड्यास अभिकर्ता संस्थांनी online जिल्हाधिका-यांना व शासनास न चुकता सादर करावी.

१४) संबंधित गिरणीमालकाने सी.एम.आर. जमा केल्याची पोहोच (Acceptance Receipt) लगेचच किंवा उशिरात उशिरा दोन दिवसांत अभिकर्ता संस्थांकडे जमा करावी. खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई करून तयार होणारा सी.एम.आर. जमा केल्याबाबतची पोहोच देताना जिल्हा पुरवठा अधिकारी/सहायक जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी सी.एम.आर.प्रत्यक्षपणे राज्य शासनाच्या विहित गोदामांत जमा झाल्याची खात्री करावी. मात्र, सदर योजनेअंतर्गत खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई करून सी.एम.आर. विहित शासकीय गोदामात जमा करण्याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी अभिकर्ता संस्थांचीच राहिल.

अभिकर्ता संस्थांनी प्रत्येक आठवड्याच्या अखेरीस भरडाईसाठी दिलेले धान व विहित शासकीय गोदामात जमा केलेला सी.एम.आर. यांचे एकत्रित विवरणपत्र पोच पावतीसह (Acceptance Receipt) जिल्हानिहाय वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, मुंबई यांच्याकडे पाठवावे तसेच त्याची प्रत संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयास पाठवावी. अभिकर्ता संस्थांनी सादर केलेले एकत्रित विवरणपत्र व पोच पावतीच्या (Acceptance Receipt) आधारे भरडाई खर्चाची प्रतिपूर्ती वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, मुंबई यांनी करावी. अभिकर्ता संस्थांमार्फत सी.एम.आर. शासकीय गोदामात जमा केल्यास सी.एम.आर. दाव्यांच्या प्रतिपूर्तीसाठी, अभिकर्ता संस्थेने वरीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.

१५) भरडाईची माहिती-

केंद्र शासनाने दि. ७ ऑक्टोबर, २०१३ च्या पत्रान्वये दिलेल्या निदेशानुसार खरेदी व भरडाईची माहिती Public Fund Monitoring System (PFMS) मध्ये उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही दोन्ही अभिकर्ता संस्था व संबंधित जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी रोजच्या रोज करावी व ती संबंधित क्षेत्रीय व्यवस्थापक, भारतीय अन्न महामंडळ यांना उपलब्ध करून द्यावी. (जोडपत्र-५)

१६) अभिकर्ता संस्थेची जबाबदारी:-

१) धानाची भरडाईसाठी उचल करणे तसेच, धान भरडाई करून सी.एम.आर.शासकीय गोदामामध्ये जमा करणे याचा कालबद्ध कार्यक्रम आखून देण्यात आलेला आहे, त्याचे पालन न झाल्यास गिरणीमालकांवर दंडात्मक कार्यवाही करण्याच्या स्पष्ट तरतुदी करण्यात आलेल्या आहेत. त्याप्रमाणे अभिकर्ता संस्थांनी कार्यवाही करावी.

- २) गिरणीमालकांची नियुक्ती विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून जिल्हाधिकारी यांच्या मान्यतेने करण्यात यावी.
- ३) काळ्या यादीत समाविष्ट केलेल्या गिरणीधारकांची यादी संबंधित जिल्ह्यांच्या जिल्हाधिकारी यांना नवीन हंगामाच्या मिलर्सची नियुक्ती होण्यापुर्वी पाठविण्यात यावी.
- ४) काळ्या यादीत समाविष्ट केलेल्या व नवीन हंगामात नियुक्ती न दिलेल्या मिलर्सच्या मिलवर शासनाचे धान जाणार नाही याची जबाबदारी अभिकर्ता संस्था व जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांची राहिल.
- ५) जिल्हाधिकारी यांनी नियुक्त केलेल्या गिरणीधारकांसोबत अभिकर्ता संस्थेने व जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी एकत्रीत करारनामा करावा. (Tri Party Agreement)
- ६) फक्त गिरणीमालकांशीच करारनामा करण्यात यावा. कोणत्याही परिस्थितीत ट्रेडर्स अथवा अन्य नावांखाली व्यवसाय करणाऱ्यांशी करारनामा करू नये.
- ७) अभिकर्ता संस्थेने गिरणीमालकांशी करारनामा करताना हंगाम नमूद करणे आवश्यक राहिल.
- ८) धानाचे वितरण आदेश (D.O.) धान खरेदी केलेल्या दिनांकापासून सात दिवसांच्या आत नियुक्त केलेल्या मिलरला देण्यात यावेत.
- ९) भरडाईचा कालावधी केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या मुदतीत भरडाई करून घेण्याची दक्षता घ्यावी.
- १०) सदर योजनेअंतर्गत खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई करून सीएमआर शासकीय गोदामात जमा करण्याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी अभिकर्ता संस्थांचीच राहिल.
- ११) अभिकर्ता संस्थांनी प्रत्येक आठवड्याच्या अखेरीस भरडाईसाठी दिलेले धान व शासकीय गोदामात जमा केलेला सीएमआर यांचे एकत्रित विवरणपत्र पोच पावतीसह (Acceptance Receipt) जिल्हानिहाय वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, मुंबई यांना पाठवावे.
- १२) व्यवस्थापकीय संचालक, मार्केटींग फेडरेशन व आदिवासी विकास महामंडळ, यांनी या परिपत्रकात नमूद केल्याप्रमाणे कार्यवाही होत असल्याचा नियमितपणे आढावा घ्यावा. शेतकऱ्यांना धान चुकारे प्रदान करणे, खरेदी केंद्रावरून गिरणीमालकांना विहित मुदतीत धान उपलब्ध करून देणे व यादरम्यान शासनाचे नुकसान होणार नाही, हे कटाक्षाने पहावे.
- १३) भरडाईनंतर तयार झालेला सीएमआर संबंधित गिरणीमालकामार्फत विहित मुदतीत शासकीय गोदामात जमा होतो किंवा कसे याची खात्री करावी.
- १४) भरडाईचा कालावधी संपल्यानंतर जर अभिकर्ता संस्थांकडे धान शिल्लक राहिले तर शिल्लक धानाची संपूर्ण जबाबदारी अभिकर्ता संस्थांची राहिल. सदर धानाच्या

खरेदीचा कोणताही अनुषंगीक खर्च अभिकर्ता संस्थांना अनुज्ञेय नसेल. तसेच, सदर धानापासून जेवढा सीएमआर झाला असता तेवढ्या सीएमआरची केंद्र शासनाने त्या त्या कालावधीसाठी निश्चित केलेल्या इकॉनॉमिक कॉस्टच्या दराने होणारी रक्कम अभिकर्ता संस्थांनी शासनास जमा करावी. अशी सर्व रक्कम जमा होईपर्यंत अभिकर्ता संस्थांचा प्रशासकीय/अनुषंगिक खर्च प्रदान केला जाणार नाही.

१७) अभिकर्ता संस्थेने घ्यावयाची दक्षता:

धान भरडाईसाठी मिलर्सकडे सोपविताना अभिकर्ता संस्थेने खालीलप्रमाणे प्राथम्यक्रम देण्याची दक्षता घ्यावी.

अ) उघडयावर साठविलेले (अपवादात्मक स्थितीत असल्यास) असे धान.

आ) खाजगी गोदामात साठविलेले धान.

इ) सहकारी संस्थांच्या गोदामात साठविलेले धान.

ई) शासकीय /अभिकर्ता संस्थांच्या गोदामात साठविलेले धान.

तसेच महिनानिहाय साठा विवरणपत्रे online अद्ययावत ठेवण्याची दक्षता घेणे आवश्यक आहे.

१८) भरडाईचा कालावधी :

धान भरडाईचे काम लवकरात लवकर व शक्यतो धान खरेदीच्या दिनांकापासून एका महिन्यांत अथवा उशीरात उशीरा दिनांक ३१ जुलै, २०१९ पर्यंत पूर्ण करावे. त्यादृष्टीने अभिकर्ता संस्थांनी आवश्यक ते पूर्व नियोजन करावे.

१९) भरडाईसाठी जिल्हा समन्वय समिती:-

जिल्हाधिकारी यांनी जिल्ह्यातील अभिकर्ता संस्थांच्या मदतीने खालीलप्रमाणे जिल्हा समन्वय समिती स्थापन करण्याची कार्यवाही करावी:-

जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
जिल्हा पुरवठा अधिकारी	सदस्य
सहायक जिल्हा पुरवठा अधिकारी	सदस्य
जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था	सदस्य
मार्केटिंग फेडरेशन /आदिवासी विकास महामंडळाचे जिल्हा व्यवस्थापक	सदस्य-सचिव

खरेदी केलेल्या धानाच्या भरडाईच्या अनुषंगाने अभिकर्ता संस्थेस मदत करण्याची जबाबदारी जिल्हा समन्वय समितीची असेल. मात्र, खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई करुन सी.एम.आर. संबंधित गिरणीमालकामार्फत विहित शासकीय गोदामात जमा होईपर्यंत सर्व

जबाबदारी अभिकर्ता संस्थेची आहे. परिणामी, अभिकर्ता संस्थांनी खालीप्रमाणे कार्यवाही करणे आवश्यक आहे :-

- अ) धान भरडाईनंतर जास्तीत जास्त सी.एम.आर. (म्हणजेच ६७% तांदूळ) जमा करण्यास तयार असणाऱ्या गिरणीमालकांना प्राधान्य देण्यात यावे.
- आ) करारनाम्याप्रमाणे गिरणीमालकांकडून बँक गॅरंटी घेणे.
- इ) धान गिरणीमालकांच्या प्रत्यक्ष ताब्यात देणे. याबाबत एका गिरणीमालकास १० पेक्षा जास्त लॉट एका वेळी भरडाईस देऊ नये.
- ई) गिरणीमालकांकडून धानाची भरडाई करून **संबंधित गिरणीमालकामार्फत** सी.एम.आर. विहित शासकीय गोदामात जमा करणे.
- उ) अभिकर्ता संस्था यांनी धान वाहतुकीचे देयक वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांच्या कार्यालयास सादर करतांना जवळच्या मिलकरीता व जवळच्या मार्गाने वाहतूक केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र देणे आवश्यक राहिल.
- ऊ) संबंधित गिरणीमालकामार्फत विहित कालावधीत सी.एम.आर. विहित शासकीय गोदामात जमा न केल्यास/ धान उचलण्यास विलंब झाल्यास करारनाम्यामध्ये दंडात्मक तरतूद ठेवावी. तसेच, याबाबतचे वितरण आदेश (डी.ओ.) देयकासोबत तपशिलवार कागदपत्रे सोबत जोडणे आवश्यक राहिल.

२०) बँक गॅरंटी -

- i. अभिकर्ता संस्थांनी सर्व गिरणीमालकांकडून किमान एक वर्षासाठी राष्ट्रीयकृत (Nationalized) अथवा अनुसूचित (Scheduled) बँकेची बँक गॅरंटी घ्यावी व अंतिम हिशोब पूर्ण होईपर्यंत गॅरंटीची मुदत आणि वैधता (Validity) पुरेशी व वेळीच वाढवून घ्यावी.
- ii. गिरणी मालकांनी सादर केलेली बँक गॅरंटीची सत्यता संबंधित बँकेकडून पडताळून घेणे अनिवार्य राहिल.
- iii. गिरणीच्या भरडाई क्षमतेनुसार आवश्यक तेवढ्या रकमेची, परंतु किमान धानाच्या व भरडाईअंती प्राप्त सी.एम.आर.च्या किमतीची बँक गॅरंटी अभिकर्ता संस्थेकडे करारनामा करण्यापूर्वी द्यावी लागेल.
- iv. ही बँक गॅरंटी कोणत्याही वेळी दिल्या जाणाऱ्या एकूण धानाची किंमत व सी.एम.आर. ची किंमत वसूल करता येऊ शकेल या रितीने घेण्यात येईल.

- v. सुरक्षा अनामत व बँक गॅरंटी भरडाईचा व्यवहार पूर्ण झाल्यावर परत करण्यात येईल, त्यावर व्याज अनुज्ञेय असणार नाही.
- vi. गिरणीधारकाकडून भरडाईनंतर निर्माण होणाऱ्या सीएमआरच्या एकूण इकॉनॉमिक कॉस्ट एवढी रक्कम त्यांच्याकडून बँक गॅरंटी म्हणून घेण्यात यावी.
- vii. बँक गॅरंटी ऐवजी एफडीआर/टीडीआर घेता येईल. तो बँक गॅरंटीच्या मुल्याएवढाच असला पाहिजे. तसेच तो एफडीआर/टीडीआर अभिकर्ता संस्थेच्या नावे व पुरेशा कालावधीचा आणि अभिकर्ता संस्थेच्या ताब्यामध्ये असावा.

२१) धान भरडाईस प्राधान्य:-

जिल्हानिहाय खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई करण्यासाठी अभिकर्ता संस्थांनी खालीलप्रमाणे गिरणीमालकास प्राधान्य द्यावे.

- अ) शक्यतो स्थानिक गिरणीमालकांचा प्राथम्याने विचार करावा. तथापि ज्या भागामध्ये धान भरडाई गिरण्यांची संख्या कमी आहे व लगतच्या जिल्ह्याजवळील गिरणीधारकांना भरडाईचे काम देणे शासनाच्या हिताचे असल्यास समितीने त्यांचे स्तरावर योग्य तो निर्णय घ्यावा.
- आ) अॅडव्हान्स सी.एम.आर. (Advance CMR) जमा करण्याची हमी देणा-या गिरणीमालकास प्राधान्य देण्यात यावे. एका गिरणीमालकाकडून एका वेळी जास्तीत जास्त पाच लॉट घेण्यात यावे. संबंधित गिरणीमालकाने त्याप्रमाणात धानाची उचल केल्यानंतरच त्यांना पुढील भरडाईचे काम देण्यात यावे.
- इ) काळ्या यादीतील गिरणीमालकांना भरडाईचे काम देण्यात येऊ नये.
- ई) गतवर्षी विहित मर्यादेत (वाढीव कालावधी विचारात न घेता) भरडाई केलेल्या गिरणीमालकास प्राधान्य द्यावे. वाढीव मुदत देवूनही भरडाई न केल्यामुळे शासनाचे नुकसान झाले आहे अशा गिरणीमालकास भरडाईचे काम देऊ नये.
- उ) भरडाईत कसूरदार (Defaulter) असलेल्या गिरणीमालकास भरडाईचे काम देण्यात येऊ नये.
- ऊ) भरडाई क्षमता (Milling capacity) व वाहतूकीसाठी जवळच्या अंतराचा प्रामुख्याने विचार करावा.
- ऋ) गिरणीधारकाची भरडाई क्षमता लक्षात घेऊन त्याला पूर्ण हंगामात किती धान दिले जाईल व हे दिलेले धान हंगामापूर्वी विहित मुदतीत भरडाई करून दिले जाईल याची हमी गिरणीधारकाकडून घेण्यात यावी. तसेच प्रति क्विंटल धान भरडाईकरिता जवळपास १.५ युनिट विज खर्च होते. त्याप्रमाणात CMR करिता संबंधित गिरणी धारकाचे वीज देयक आहे का याची शहानिशा करावी.

- ल) कार्यरत खरेदी केंद्र, त्याची खरेदी क्षमता, त्या केंद्राला जोडण्यात आलेले भरडाईचे उद्दिष्ट या बाबतची माहिती नियंत्रण कक्षाला देण्यात यावी.
- ए) गिरणी मालकाने भरडाई केलेला सी.एम.आर. संबंधित गिरणीमालकामार्फत शासकीय गोदामात जमा करून देयक सादर करताच, अभिकर्त्याने १० दिवसात, भरडाई खर्च विहित दराने गिरणीमालकास द्यावा
- ऐ) खरेदी केलेल्या धानाच्या भरडाईच्या अनुषंगाने अभिकर्ता संस्थेस मदत करण्याची जबाबदारी जिल्हा समन्वय समितीची असेल.
- २२) धानाचा /सी.एम.आर. चा अपहार झाल्यास किंवा धानाची उचल, भरडाई व सी.एम.आर. जमा करण्यास विलंब झाल्यास भरपाई वसूल करण्याची कारवाई अभिकर्ता संस्थांनी जागरुकतेने वेळीच करावी, असे न झाल्यास संबंधितांना व्यक्तिगत जबाबदार धरण्यात येईल.
- २३) सी.एम.आर. जमा करताना तूट आल्यास, सी.एम.आर. च्या ठरविलेल्या दरापेक्षा सव्वापट रक्कम अभिकर्ता संस्थांनी गिरणीमालकांकडून वेळीच वसूल करून शासनाकडे भरावी.
- २४) गिरणीमालकांकडून घेण्यात येणाऱ्या बँक गॅरंटीची मुदत व आणि वैधता (Validity) अंतिम हिशोब पूर्ण होई पर्यंत पुरेशी व वेळीच वाढवून घ्यावी.
- २५) **इसारा रक्कम व अनामत रक्कम -**
भरडाईसाठी तयार असलेल्या गिरणीमालकांकडून रुपये ५०,०००/- इसारा रक्कम तसेच, अशा गिरणीमालकांना एकूण भरडाईसाठी मंजूर केलेल्या धानासाठी लागणारा भरडाई खर्च अधिक धान भरडाईसाठी होणारा अंदाजित वाहतूक खर्च या दोहोंच्या एकूण किंमतीच्या ५% अनामत रक्कम अभिकर्ता संस्थेकडे राष्ट्रीयकृत बँकेच्या नावे, धनादेशाद्वारे किंवा online जमा करणे आवश्यक राहिल.
- २६) सन २०१८-२०१९ या हंगामात धान भरडाईसाठी दि.३१ जुलै, २०१९ पर्यंत मुदत विहित करण्यात आली आहे. भरडाईमध्ये होणारा विलंब टाळण्याच्या दृष्टीने खरेदी पाठोपाठ भरडाईच्या कार्यवाहीस सुरुवात करण्यात यावी. शासन स्तरावरून कोणत्याही परिस्थितीत वाढीव मुदतीसाठी केंद्राकडे विनंती करण्यात येणार नाही, या बाबींचा अत्यंत गांभिर्याने विचार करून दिलेल्या मुदतीतच भरडाई पूर्ण करून सी.एम.आर. संबंधित गिरणीमालकामार्फत विहित शासकीय गोदामात जमा करणे बंधनकारक राहिल.
- २७) धान भरडाईचे काम विहित कालावधीत पूर्ण करण्यात न आल्यास अशा गिरणीमालकासमवेत करण्यात आलेला करारनामा रद्द करण्याचे पूर्ण अधिकार अभिकर्ता संस्थेच्या व्यवस्थापकीय संचालकांना राहतील. गिरणीमालकासमवेत झालेला करारनामा रद्द करताना इसारा रक्कम व अनामत रक्कम जप्त करून अभिकर्ता संस्थांनी तात्काळ शासन जमा करावी. तसेच, गिरणीमालकाकडे शिल्लक असलेल्या धानाची व

सी.एम.आर. ची रक्कम संबंधित गिरणीमालकाच्या बँक गॅरंटीतून वसूल करून शासन जमा करावी.

२८) खरेदी अभिकर्ता संस्थांनी धान भरडाई गिरण्यांना वेळोवेळी भेटी देवून भरडाई कामाची तपासणी करावी व परिणामकारक नियंत्रण ठेवावे. जिल्हाधिकारी, जिल्हा पुरवठा अधिकारी किंवा सहायक जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी सुध्दा वेळोवेळी झालेल्या कामाचा आढावा घ्यावा.

२९) केंद्र शासनाच्या सुचनेनुसार व विनिर्देशात बसणारा (F.A.Q.) सी.एम.आर.विहित कालमर्यादेत जे गिरणीमालक जमा करणार नाहीत, त्यांची नांवे काळ्या यादीमध्ये टाकण्यात येतील, ही अट करारनाम्यात समाविष्ट करण्यात यावी. वरील सूचनांव्यतिरिक्त खरेदी अभिकर्ते यांना योग्य वाटतील, अशा इतर अटी व शर्तीचा समावेश करारनाम्यात करण्यास पूर्णतः मुभा राहील.

३०) अभिकर्ता संस्थांनी भरडाईचे काम तातडीने पूर्ण करून खरेदी व भरडाईसह अंतिम खर्चाचे हिशेब केंद्र शासनाच्या दिनांक १९.८.२०१५ च्या पत्रातील सुचनेप्रमाणे आवश्यक कागदपत्रे व पुराव्यासह वित्तीय सल्लागार व उप सचिव यांचेकडे खरेदी हंगाम संपताच सहा महिन्यांच्या विहित कालावधीत सादर करणे आवश्यक आहे.

३१) उपरोक्त सूचनांच्या आधारे अनुषंगिक खर्च अंतिम करण्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे मंजूरीसाठी सादर केला जाईल व मंजूरीनंतर अभिकर्ता संस्थाना अनुषंगिक खर्च अंतिमरित्या मंजूर केला जाईल.

उपरोक्त मार्गदर्शक सूचनांस अनुसरून, गिरणीमालकासमवेत करारनामा करणे व भरडाई करून सी.एम.आर. जमा करणे ही कामे संबंधित अभिकर्ता संस्थांनी तातडीने विहित मुदतीत पूर्ण करावीत व त्यासंबंधीचा साप्ताहिक प्रगती अहवाल शासनास सादर करावा.

३२) वाहतूक :-

अ) गिरणीधारकामार्फत :-

- i. खरेदी केंद्र ते साठवणूक केंद्र, साठवणूक केंद्र ते गिरणीपर्यंत किंवा खरेदी केंद्र ते गिरणीपर्यंतची वाहतूक गिरणी धारकाने करावयाची आहे.
- ii. अ - १) ज्या जिल्ह्यांमध्ये त्या जिल्ह्याच्या गरजेपेक्षा खूप कमी सीएमआर तयार होतो. त्या जिल्ह्यांतील सीएमआरची वाहतूक गिरणीधारकामार्फत थेट शासकीय गोदामापर्यंत केली जाईल. उदा. कोकणातील सर्व जिल्हे, नागपूर व चंद्रपूर.

- iii. अ-२) अशा देयकाचे प्रदान थेट गिरणीधारकाच्या बँक खात्यामध्ये केले जाईल यास्तव गिरणीधारकांकडून काही वसूली असल्यास वसूलीचे विवरणपत्र देयकासोबत देण्यात यावे.
- iv. वाहतुकीचे दर ठरविताना लगतच्या हंगामाचे भारतीय अन्न महामंडळाने ठरविलेले दर हे आधारभूत दर म्हणून विचारात घ्यावेत.
- ब) सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतील वाहतुक ठेकेदारामार्फत (जिल्ह्यांतर्गत) करावयाची वाहतुक-
  - v. सीएमआरचा साठा केलेल्या गोदामापासून जिल्ह्यांतर्गत शासकीय गोदामापर्यंतची वाहतुक सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेच्या ठेकेदाराने करावी.
  - vi. सदरहू वाहतुकीचे प्रदान जिल्हा पुरवठा कार्यालयामार्फत राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेकरिता (NFSA) उपलब्ध असलेल्या तरतुदीमधून करण्यात यावेत.

क) जिल्हाबाह्य सीएमआर वाहतुक-

- i) जिल्हाबाह्य सीएमआर वाहतुकीकरिता स्वतंत्र कंत्राटदाराची निविदा प्रक्रीयेने नियुक्ती केली जाईल. त्याने सदरहू सीएमआर साठा केलेल्या गोदामापासून ज्या जिल्ह्यांकरिता सीएमआर वाहतुकीचे आदेश प्राप्त झाले आहेत. त्या जिल्ह्यांच्या शासकीय गोदामापर्यंत वाहतुक करावी.
- ii) अशा वाहतुक ठेकेदाराच्या नियुक्तीकरिता निविदा प्रक्रीया ऑनलाईन पध्दतीने राबविण्यात यावी.
- iii) निविदाप्रक्रीयेद्वारे प्राप्त झालेल्या कमीत कमी वाहतुक दरात सीएमआरची वाहतुक करण्यास संबंधित जिल्ह्यातील स्थानिक वाहतुकदार तयार असल्यास वाहतुकीचे काम त्याच वाहतुकदारास देण्यात यावे. अन्यथा निविदा प्रक्रीयेत प्राप्त झालेल्या कमीत कमी दरात वाहतुक करण्यासाठी तयार असलेल्या कंत्राटदारास काम देण्यात यावे. तथापि, सदरचा प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेस्तव सादर करावा. त्याचप्रमाणे सदर बाबतीत निर्णय घेण्याचे सर्वाधिकार शासनाकडे राहतील.
- iv) वरील प्रक्रीया राबविताना संबंधितांनी शासन पत्र क्रमांक: खरेदी -१०१८/ प्र.क्र. १८५ /ना.पु.२९, दि. १४ सप्टेंबर, २०१८ नुसार दिलेल्या सूचनांचे पालन करावे. तसेच सदर प्रक्रीया राबविताना शासनाचे कोणत्याही प्रकारे नुकसान होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- v) शासनाच्या आदेशानुसार संबंधित ठेकेदाराने सीएमआरची वाहतुक करावी.
- vi) अशा निविदेकरिता भारतीय खाद्य निगमचे वाहतुक दर आधारभूत दर (Base rate) म्हणून विचारात घेण्यात यावेत.

- vii) अशा वाहतुकीची देयके जिल्हा पुरवठा अधिकारी स्तरावर विकेंद्रीत खरेदी योजनेसाठी स्वतंत्र खाते उघडून प्रदान करण्यात यावीत.

सर्वसाधारण सूचना -

- १) तांदूळ लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेमध्ये वितरित केल्यानंतर दरमहा प्रमाणपत्रे जिल्हा पुरवठा अधिकारी कार्यालयाने वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, मुंबई यांच्या कार्यालयास सादर करावीत. (नमूना जोडपत्र -६ मध्ये पहावा.)
- २) सीएमआर जमा करण्यासाठी भाड्याने घेतलेल्या गोदामामध्ये एकदा साठा केलेला सीएमआर २ महिन्यापेक्षा अधिक काळ सदर गोदामात राहणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ३) सीएमआरच्या साठवणूक व वितरणाच्या कार्यवाहीबाबत स्वतंत्रपणे निदेश देण्यात येतील.
- ४) तांदळाचे प्रत्यक्ष लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेमधील वितरण व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी सादर करावे.
- ५) शासनाने विहित केलेले गोदाम व शासकीय गोदाम येथील गुणवत्ता नियंत्रणाची जबाबदारी संबंधित जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांची राहिल.

सदर शासन परिपत्रक, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१८१०१११८१०५००७०६ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सतिश सुपे)

सहपत्रे:- जोडपत्र १ ते ६

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ, कनमुर हाऊस, मुंबई-४०० ००१.
- २) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्या., आदिवासी विकास भवन, जुना आग्रा रोड, नाशिक - ४२२ ००१.
- ३) जिल्हाधिकारी, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग,
- ४) वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न, नागरी पुरवठा मुंबई.
- ५) जिल्हा पुरवठा अधिकारी, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग.
- ६) सहायक जिल्हा पुरवठा अधिकारी, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग.

- ७) सर व्यवस्थापक (महाराष्ट्र), भारतीय अन्न महामंडळ, ५ वा माळा, दत्तपाडा रोड, राजेंद्र नगर, बोरीवली (पूर्व), मुंबई-४०००६६
- ८) उपआयुक्त (पुरवठा), सर्व विभाग.

प्रत माहितीसाठी अग्रेषित :-

- १) मा.विरोधी पक्षनेता विधानसभा/विधान परिषद
  - २) सर्व विधान परिषद सदस्य व विधान सभा सदस्य.
  - ३) अपर मुख्य सचिव, (पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
  - ४) प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
  - ५) प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
  - ६) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (५ प्रती),
  - ७) खाजगी सचिव, मा.मंत्री (अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण), मंत्रालय, मुंबई-३२.
  - ८) मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची कार्यालये, (प्रत्येकी ५ प्रती),
  - ९) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ग्रंथालय ६ वा मजला, विधानभवन, मुंबई. (१० प्रती)
  - १०) संचालक, दि महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन, मुंबई
  - ११) संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्यादित, नाशिक
-

जोडपत्र क्रमांक -१
धान/तांदुळ वाहतुकीचा तपशील दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र	जिल्ह्याचे नाव	धान खरेदी केंद्राचे नाव	भरडाई केंद्राचे नाव	डिओ.क्र.व दिनांक	टि.पी.क्र. व दिनांक	भरडाईसाठी दिलेला निव्वळ भात (क्विं.)	खरेदी केंद्र ते मिल पर्यंतचे अंतर	८ किमी पेक्षा कमी असणाऱ्या वाहतूकीसाठी दर (रु./क्विं.)	८ किमी पेक्षा कमी असणाऱ्या वाहतूकीची रक्कम	८ किमी पेक्षा जास्त असणाऱ्या वाहतूकीसाठी दर (रु./क्विं.)	८ किमी पेक्षा जास्त असणाऱ्या वाहतूकीचे अंतर (कि.मी.)	८ किमी पेक्षा जास्त असणाऱ्या वाहतूकीची रक्कम	एकूण वाहतूकीची निव्वळ देय रक्कम (रु.)
	१	२	३	४	५	६	७	८	९=६*८	१०	११	१२=६*१०* ११	१३=९+१२

जोडपत्र-२

फॅक्स/इ-मेल/टपाल
तात्काळ/महत्वाचे

महाराष्ट्र शासन

क्रमांक : खरेदी-१०१७/प्र.क्र.१०३/नापु-२९,
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १४ सप्टेंबर, २०१८.

प्रति,

१. व्यवस्थापकीय संचालक,
महाराष्ट्र राज्य को-ऑप.मार्केटिंग फेडरेशन लि., कनमूर हाऊस,
नरसी नाथा स्ट्रीट, मुंबई-४०० ००९.
२. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य आदिवासी विकास महामंडळ मर्यादित,
आदिवासी विकास भवन, जुना आग्रा रोड, नाशिक -२.
३. महा व्यवस्थापक(महाराष्ट्र) भारतीय अन्न महामंडळ,
५ वा माळा, दत्तपाडा रोड, राजेंद्र नगर, बोरीवली (पूर्व), मुंबई-४०० ०६६.
४. सर्व जिल्हाधिकारी (मुंबई व मुंबई उपनगर जिल्हा वगळून).

विषय :- रब्बी पणन हंगाम २०१८-१९ साठी मध्ये Colour Coding केलेल्या
गोण्यांचा वापर करण्याबाबत.

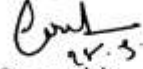
संदर्भ :- केंद्र शासनाने अन्न व सार्वजनिक वितरण मंत्रालयाचे

क्र. No.15(1)2012-Py.III(E File.318639) date 25 October, 2017

केंद्र शासनाच्या पत्र क्र. 15(1)2012-Py.III(E File.318639) date 25 October, 2017 च्या पत्राची
प्रत सोबत जोडली आहे.

२. केंद्र शासनाने त्यांच्या उपरोक्त पत्रान्वये रब्बी पणन हंगाम २०१८-१९ मध्ये कलर कोडिंग
केलेल्या गोण्यांच्या वापराबाबत दिलेल्या निदेशांच्या अनुषंगाने सदर हंगामात पुढील कार्यवाही
करावी, ही विनंती.

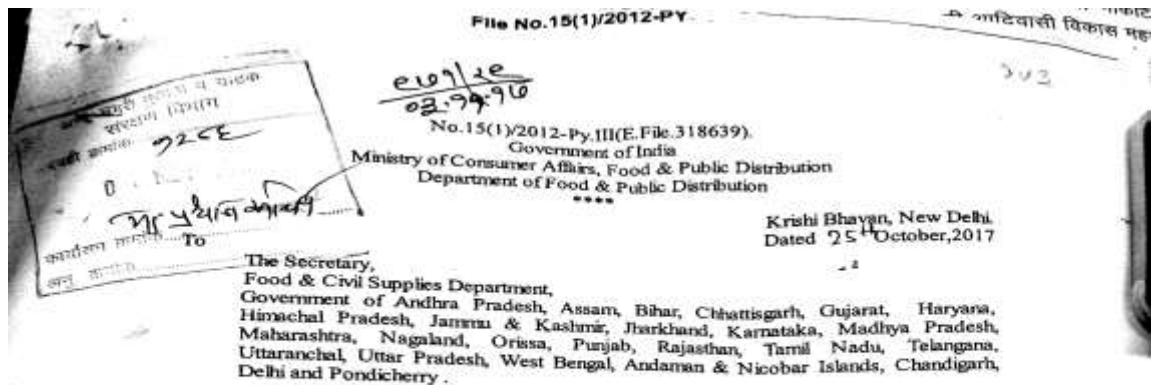
सहपत्र : वरील प्रमाणे.

(नि.ज.गारोळे)

कक्ष अधिकारी महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. सर्व विभागीय आयुक्त.
२. सर्व उप आयुक्त, (पुरवठा).
३. सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी.
४. सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी.
५. वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई.
६. पुरवठा आयुक्तांचे कार्यालय, मुंबई.
७. नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा(गो/वा), मुंबई.
८. आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. निवड नस्ती(नापु-२९)/कार्यासन नापु-२९, संग्रहार्थ.

Subject: Colour Coding of Gunny Bags to facilitate identification for stock of crop year RMS 2018-19.

Sir/Madam,

I am directed to say that it has been decided to adopt BLUE Colour Coding for gunny bags for RMS 2018-19. The colour coding will be in the manner indicated below:

1. Stencil or Branding as per indenters' requirements shall be in "BLUE" colour.
2. Marking or stitching on the mouth of the bag after filling the grain will be done by the FCI/State Agencies in "BLUE" colour.
3. For identification marking of marketing season, there will be Color Coded strip/s on every jute bag. Width of each strip will be of 4 threads. Each strip will be running along the length of the Bag and shall be in "BLUE" color.

For bags to be supplied through Jute Commissioner of India.

4. (i) Single strip is to be printed for bags to be supplied through the Jute Commissioner of India. This single strip shall be printed at a distance of about 150 mm away from any selvedge of the bag.
(ii) For supply of jute bags to Andhra Pradesh, Telangana, Tamil Nadu, Kerala and Karnataka through Jute Commissioner of India, an additional Black colour strip will be printed on each bag at a distance of about 150 mm away from other selvedge of the bag.

For bags not purchased through Jute Commissioner of India.

5. For jute bags not purchased through Jute Commissioner of India, two strips shall be printed on each bag. Each of two strips shall be printed at a distance of about 150 mm away from the respective selvedges of each bag.

Yours faithfully,

(Brij Bhari Lal)
Under Secretary (Py.III)
Ph: 011-23384448

PS (S) PS. FCSCPD
No. 2120

महाराष्ट्र शासन

तात्काळ/ महत्वाचे

क्रमांक :खरेदी १०१८/प्र.क्र.११८/नापु.२९
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग,
मंत्रालय विस्तार, मादाम कामा रोड,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ०८ मे, २०१८.

प्रति,

- १) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य को.ऑप.मार्केटिंग फेडरेशन लि., कनमूर हाऊस, नरसी नाथा स्ट्रीट, मुंबई-४०० ००९.
- २) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य आदिवासी विकास महामंडळ मर्यादित, आदिवासी विकास भवन, जुना आग्रा रोड, नाशिक-२.
- ३) महा व्यवस्थापक (महाराष्ट्र) भारतीय अन्न महामंडळ, ५ वा माळा, दत्तपाडा रोड, राजेंद्र नगर, बोरीवली (पूर्व), मुंबई -४०००६६.
- ४) सर्व जिल्हाधिकारी (मुंबई व मुंबई उपनगर जिल्हा वगळून).

विषय :- खरीप पणन हंगाम २०१८-१९ मध्ये "Colour Coding"
केलेल्या गोण्यांचा वापर करण्याबाबत.

संदर्भ :- भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. 15(1)/2012-PY-III/ दि.12.4.2018.

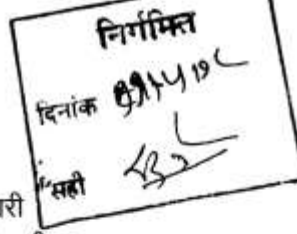
खरीप पणन हंगाम २०१८-१९ साठी लाल रंगाचे कोडींग केलेल्या (RED Colour Coding) गोण्यांचा वापर करण्याबाबतच्या केंद्र शासनाने दिनांक १२.४.२०१८ च्या पत्रान्वये सूचना दिलेल्या आहेत. (प्रत सोबत जोडली आहे.)

२ तरी केंद्र शासनाच्या सूचनांप्रमाणे खरीप पणन हंगाम २०१८-१९ मध्ये गोण्यांच्या कलर कोडींगबाबत काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी, ही विनंती.

सहपत्र : वरीलप्रमाणे

(नि.ज.गारोळे)

(नि.ज.गारोळे)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत माहितीसाठी सादर,

- १) सर्व विभागीय आयुक्त,
- २) सर्व उप आयुक्त (पुरवठा)
- ३) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी
- ४) सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी
- ५) वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई.
- ६) पुरवठा आयुक्तांचे कार्यालय, प्रशासकीय कुटीर कार्यालय क्र.५, कॉंग्रेस जनरल मार्ग, मुंबई.
- ७) नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा (गो/वा), मुंबई.
- ८) कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई, ९) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) सर्व कार्यासने, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) कार्यासन नापु.२९ संग्रहार्थ.

File No.15(1)/2012-PY-III

914

494/2e
29.07.92

No.15(1)/2012-Py.III(E.File.318639).

Government of India

Ministry of Consumer Affairs, Food & Public Distribution

Department of Food & Public Distribution

****

Krishi Bhavan, New Delhi.

Dated 12/04/2018

To

The Secretary,

Food & Civil Supplies Department,

Government of Andhra Pradesh, Assam, Bihar, Chhattisgarh, Gujarat, Haryana, Himachal Pradesh, Jammu & Kashmir, Jharkhand, Karnataka, Madhya Pradesh, Maharashtra, Nagaland, Orissa, Punjab, Rajasthan, Tamil Nadu, Telangana, Uttaranchal, Uttar Pradesh, West Bengal, Andaman & Nicobar Islands, Chandigarh, Delhi and Pondicherry.

Subject: Colour Coding of Gunny Bags to facilitate identification of crop year of stock for KMS 2018-19.

Sir/Madam,

I am directed to say that it has been decided to adopt **RED** Colour Coding for gunny bags for KMS 2018-19. The colour coding will be in the manner indicated below:

1. Stencil or Branding as per indenters' requirements shall be in "BLUE" colour.
2. Marking or stitching on the mouth of the bag after filling the grain will be done by the FCI/State Agencies in "RED" colour.
3. For identification marking of marketing season, there will be Color Coded strip/s on every jute bag. Width of each strip will be of 4 threads. Each strip will be running along the length of the Bag and shall be in "RED" color.

For bags to be supplied through Jute Commissioner of India.

4. (i) Single strip is to be printed for bags to be supplied through Jute Commissioner of India. This single strip shall be printed at a distance of about 150 mm away from any selvedge of the bag.
- (ii) For supply of jute bags to Andhra Pradesh, Telangana, Tamil Nadu, Kerala and

PS. FCSCPD
No: 9966
16/04/2018

जोडपत्र-३

(खरीप हंगाम २०१८-१९ मध्ये खरेदी करावयाच्या भाताचे (धानाचे) विनिर्देश)

ANNEXURE-"I"

UNIFORM SPECIFICATIONS OF ALL VARIETIES OF PADDY
(KHARIF MARKETING SEASON 2018-19)

Paddy shall be in sound merchantable condition, dry, clean, wholesome of good food value, uniform in colour and size of grains and free from moulds, weevils, obnoxious smell, *Argemone mexicana*, *Lathyrus Sativus* (Khesari) admixture of deleterious substances.

Paddy will be classified into Grade 'A' and 'Common' groups.

SCHEDULE OF SPECIFICATION

Sr. No.	Refractions	Maximum Limits (%)
१	Foreign matter a) Inorganic b) Organic	1.0 1.0
२	Damaged, discoloured, sprouted and weevilled grains	5.0*
३	Immature, Shrunken and shrivelled grains	3.0
४	Admixture of lower class	6.0
५	Moisture content	17.0

* Damaged, sprouted and weevilled grains should not exceed 4%

N.B.

१. The definitions of the above refractions and method of analysis are to be followed as per BIS 'Method of analysis for foodgrains' Nos. IS: 4333 (Part-I) : 1996, IS : 4333 (Part-II) : 2002, and "Terminology for foodgrains" IS: Nos. 2813 – 1995, as amended from time to time.

२. The method of sampling is to be followed as per BIS method for sampling of Cereals and Pulses IS: 14818 – 2000 as amended from time to time.

३. Within the overall limit of 1.0% for organic foreign matter, poisonous seeds shall not exceed 0.5% of which Dhatura and Akra seeds (*Vicia* species) not to exceed 0.025% and 0.2% respectively.

*****

जोडपत्र-४

(खरीप हंगाम २०१८-२०१९ मध्ये खरेदी करावयाच्या तांदूळाचे विनिर्देश)

UNIFORM SPECIFICATION FOR GRADE 'A' & 'COMMON' RICE

(KHARIF MARKETING SEASON 2018-2019)

Rice shall be in sound merchantable condition, sweet, dry, clean, wholesome, of good food value, uniform in colour and size of grains and free from moulds, weevils, obnoxious smell, admixture of unwholesome poisonous substances, *Argemone maxicana* and *Lathyrus sativus* (Khesari) in any form, or colouring agents and all impurities except to the extent in the schedule below. It shall also conform to prescribed norms under food Safety & Standards Act, 2006/ Rules prescribed here under:

SCHEDULE OF SPECIFICATION

sr.no	Refractions		Maximum limit (%)	
			Grade A	Commom
1	Brokens*	Raw	25.00	25.00
		Parboiled/single parboiled rice	16.0	16.00
2	Foreign matter **	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	0.5	0.5
3	Damaged#/Slightly Damaged Grains	Raw	3.0	3.0
		Parboiled/single parboiled rice	4.0	4.0
4	Discoloured Grains	Raw	3.0	3.0
		Parboiled/single parboiled rice	5.0	5.0
5	Chalky Grains	Raw	5.0	5.0
6	Red Grains	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	3.0	3.0
7	Admixture of lower class	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	6.0	-
8	Dehusked Grains	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	13.0	13.0
9	Moisture content @	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	14.0	14.0

* Not more than 1% by weight shall be broken.

** Not more than 0.25% by weight shall be mineral matter and not more than 0.10% by weight shall be impurities of animal origin.

including pin point damage grains.

@ Rice (both raw and parboiled) can be procured with moisture content upto a maximum limit of 15% with value cut. There will be no value cut up to 14%. Between 14% to 15% moisture, value cut will be applicable at the rate of full value.

****

NOTES APPLICABLE TO THE SPECIFICATION OF GRADE 'A' AND COMMON VARIETIES OF RICE

1. The definition of the above refractions and method of analysis are to be followed as given in Bureau of Indian Standard "Method of analysis for Foodgrains" No. IS: 4333(Part-I) 1996 and IS: 4333(Part-II) 2002 and "Terminology for foodgrains" IS: 2813-1995 as amended from time to time. Dehusked grains are rice kernels whole or broken which have more than 1/4 th of the surface area of the kernel covered with the bran and determined as follows:-

ANALYSIS PROCEDURE: - Take 5 grams of rice (sound head rice and broken) in a petri dish (80 X 70mm). Dip the grains in about 20 ml. of Methylene Blue solution (0.05% by weight in distilled water) and allow to stand for about one minute. Decant the Methylene Blue solution. Give a swirl wash with about 20 ml. of dilute hydrochloric acid (5% solution by volume in distilled water). Give a swirl wash with water and pour about 20 ml. of Metanil Yellow solution (0.05% by weight in distilled water) on the blue stained grains and allow to stand for about one minute. Decant the effluent and wash with fresh water twice. Keep the stained grains under fresh water and count the dehusked grains. Count the total number of grains in 5 grams of sample under analysis. Three broken are counted as one whole grain.

CALCULATIONS:

$$\text{Percentage of Dehusked grains} = \frac{N \times 100}{W}$$

Where N = Number of dehusked grains in 5 grams of sample

W = Total grains in 5 grams of sample.

2. The Method of sampling is to be followed as given in Bureau of Indian Standard "Method of sampling of Cereals and Pulses" No. IS: 14818-2000 as amended from time to time.

3. Broken less than 1/8th of the size of full kernels will be treated as organic foreign matter. For determination of the size of the broken average length of the principal class of rice should be taken into account.

4. Inorganic foreign matter shall not exceed 0.25% in any lot, if it is more, the stocks should be cleaned and brought within the limit. Kernels or pieces of kernels having mud sticking on surface of rice, shall be treated as Inorganic foreign matter.

5. In case of rice prepared by pressure parboiling technique, it will be ensured that correct process of parboiling is adopted i.e. pressure applied, the time for which pressure is applied, proper gelatinisation, aeration and drying before milling are adequate so that the colour and cooking time of parboiled rice are good and free from encrustation of the grains.

STANDARDS OF RISE FOR ISSUE TO STATE GOVERNMENTS/UT ADMINISTRATIONS FOR DISTRIBUTION UNDER TPDS AND OTHER WELFARE SCHEMES.

Guidelines for issue/ disposal of wheat and rise have been issued vide Departments letter no. 8-2/98-DR III dated 27.01.1998 and 13.11.1998. Gist of standards of rise for issue to states / UTs for distribution under TPDS and OWSs alongwith undated illustrations for KMS 2018-19 is as under :

1. Ready issuable stocks are fit for human consumption which should conform the standards of Food Safety and Standards Act and Rules framed there under.
2. Rise stocks falling within A, B and C categories (categorization is best on damaged and discoloured grains) confirming to food safety norms and free from insect infestation are ready stocks. Ready stocks may be issued under TPDS and OWSs provided the refractions in respect of broken grains, chalky grains, red grains and dehusked grains are upto 20% in excess of the uniform specifications.

Illustration of maximum permissible parameters of ready to issue stocks of rise based on uniform specifications for KMS 2018-19 is as under:

sr.no	Refractions		Maximum limit (%) as per uniform specifications for Grade A & Common	Maximum permissible limit (%) for Grade A & Common
1	Damaged#/Slightly Damaged Grains/Pin-point Damaged grains	Raw	3	5
		Parboiled/single parboiled rice	4	5
2	Discoloured Grains	Raw	3	7
		Parboiled/single parboiled rice	5	7
3	Broken	Raw	25	30
		Parboiled/single parboiled rice	16	19
4	Chalky Grains	Raw	5	6
5	Red Grains	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	3	4

6	Dehusked Grains	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	13	16
7	Foreign matter **	Raw/ Parboiled/single parboiled rice	0.5	1.0

U.K.S. Chauhan, IAS
Joint Secretary (Policy&FCI)
Ph. No.: 2338 2512
Fax No.: 2338 9358
Email: jspolicy.fpd@nic.in

जेडएच-५

संयुक्त सचिव
भारत सरकार
उपभोक्ता मामले, खाद्य और सार्वजनिक वितरण मंत्रालय
खाद्य और सार्वजनिक वितरण विभाग
कृषि भवन, नई दिल्ली - 110001
JOINT SECRETARY
GOVERNMENT OF INDIA
MINISTRY OF CONSUMER AFFAIRS,
FOOD & PUBLIC DISTRIBUTION
DEPARTMENT OF FOOD AND PUBLIC DISTRIBUTION
KRISHI BHAWAN, NEW DELHI-110001

October 7, 2013

D.O.No.17(16)/2013-Pv.I

Dear Mr. Deepak,

As you are aware, there are gaps in the flow of information about the procurement operations on day-to-day basis in various States in a particular season, which results in reporting of incorrect data of Central Pool procurement at various levels.

2. To overcome this problem, this Department has requested FCI to evolve an online procurement monitoring system (OPMS) for reporting and monitoring of procurement operations for wheat, paddy and coarse grains in the country on daily basis. Following data is planned to be managed through OPMS-

I	District level data (to be filled by Revenue District Level Officers of various state agencies and Area Managers of FCI)
(i)	Commodity-wise total quantity procured in various Revenue Districts by each state agency or FCI on daily basis
(ii)	Commodity-wise quantity of procured stock of each commodity handed over to FCI in various Revenue Districts by the concerned state agency on daily basis (delivery of CMR in the case of procurement of paddy)
(iii)	Delivery of levy rice to FCI/state nodal agency by the millers in various Revenue Districts on daily basis (to be reported by the Area Managers or Revenue District-level Officers of the concerned state nodal agency)
(iv)	Entry of historical data of procurement for various commodities for previous two seasons, Revenue District-wise
II	Data entry at State Level
(i)	Names, addresses and details of contact persons of various state agencies involved in procurement operations in the State (one-time entry to be updated from time to time)
III	Report generation
	Software system should facilitate generation of following kinds of reports
(i)	District-level reports of procurement of each commodity by various agencies including FCI
(ii)	State-level reports of Revenue District-wise and agency-wise progress of procurement for various commodities
(iii)	Comparative reports on procurement operations for various commodities for the current and two previous years, Revenue District-wise
(iv)	Generation of national-level reports regarding on-going procurement operations for various commodities, state-wise and also comparative reports on procurement for the current season and two previous seasons

Contd/-

संयुक्त सचिव
भारत सरकार

१५/१०/१३
२४-१०-१३ [४००-११-२०१४]-११

२२

: 2 :

3. It is planned that to begin with, the Area Managers of FCI will be feeding the data pertaining to all State Government agencies as well as of FCI on OPMS on day-to-day basis. For this purpose, it would be necessary that all the State agencies of your State, involved in procurement of wheat, paddy or coarse grains, designate one officer as Nodal Officer in each revenue District in the area of their operations and instruct that Nodal Officer to provide all required data through e-mail/fax or over phone to the concerned Area Manager of FCI on day-to-day basis so that data is continuously updated in OPMS without break or time lag. As operations of KMS 2013-14 have started, it is requested that immediate instructions may be given to all State agencies in this regard and they should immediately start providing required information to the Area Managers of FCI. In case there is any backlog of data for the current KMS, that may also be kindly provided by the Nodal Officers of the State procurement agencies to the Area Managers of FCI for making entries in OPMS.

4. In the next phase, we will be enabling the Nodal Officers of the State Government agencies themselves to feed the data in OPMS on day-to-day basis. For that purpose, a list of these Nodal Officers will be prepared and they will be provided login ID and password by NIC.

5. Considering the importance of the matter, your immediate attention and kind cooperation is solicited in this regard.

With regards,

Yours sincerely,

U.K.S. Chauhan
(U.K.S. Chauhan)

Shri Deepak Kapoor
Food Secretary,
Government of Maharashtra,
Department of Food & Public Distribution
Mantralaya Annexe,
Mumbai - 400032

एव-१८३३ -११३

२३

MOST IMMEDIATE

No.192(29)/2007-FC.A/cs

Government of India

Ministry of Consumer Affairs, Food and Public Distribution
Department of Food and Public Distribution

Krishi Bhavan, New Delhi
Dated the August 19, 2015

The Principal Secretary/Secretary,
Food & Civil Supplies Department,
Governments of Andhra Pradesh, Assam, Bihar, Telangana,
Chhattisgarh, Gujarat, Jharkhand, Karnataka, Kerala, Madhya
Pradesh, Maharashtra, Orissa, Punjab, Rajasthan, Tamil Nadu, Uttar
Pradesh, Uttarakhand and West Bengal.

(2) CMD, FCI, New Delhi

Subject: Procedure for submission of accounts, audited by auditors
appointed by C&AG by State Governments in order to finalize
procurement incidentals of State Agencies and economic cost
of rice, wheat and coarse grains for the past years

Madam/Sir,

I am directed to refer to this Department's letter of even number
dated 08.12.2008 and 16.09.2010 on the above subject vide which
procedure for submission of final claims by the States and time limit for
sending FCI's comments thereon was fixed to avoid delay and expedite
finalization of accounts. Subsequently, keeping in view the inconvenience
being faced by some State Governments and also simplify the procedure
for expeditious submission of proposal for fixation of final rate of
procurement incidentals/economic cost vide Joint Secretary(Policy & FCI)'s
D.O. letter of even number dated 27.12.2013, proforma was partially
modified to enable the States to submit the information expeditiously.
Further, vide letter of even number dated 25.2.2015, State Governments
were informed that the proforma circulated vide letter dated 27.12.2013
will be effective from prospective date.

2. Subsequently, while finalizing the proposals of some States, it has
been observed that the documents required to be submitted along with
proposal for fixation of final rate of procurement incidentals/economic cost
still requires further modification. Similarly, it has also been observed
that in case of heads like administrative charges, the items which should
be booked or not to be booked are not quite clear. Accordingly, matter
has been further examined in the Department and it has been decided to
circulate a list indicating the documents which must be submitted along
with the proposal to enable PI Cell of this Department to examine the
proposal expeditiously and recommend realistic rates of various items of
procurement incidentals. A list of documents required to be submitted
along with the proposals (**Annex-I**) along with an illustrative list of items

एव-१५३३ -१२

२४

11/11/11

which should be booked and not to booked under the head "Administrative Charges" is given at **Annex-II**. It may be noted that the list of documents is not exhaustive and, whenever required to prove the veracity of a claim, production of more documents will be insisted upon by the Department.

3. All State Governments are requested to strictly follow the guidelines given in para 2 above and issued earlier from time to time while submitting their proposals for fixation of final rates of procurement incidentals/economic cost.

4. While examining the proposals and sending their comments to this Department, all Regional Offices of FCI and FCI Headquarters are also requested to ensure that the proposals to be submitted by the State Governments in future should be in accordance with aforesaid instructions.

Yours faithfully,

(Manoj K. Gupta)

Director

Tel.No.011-2338 9436

Fax No.011-2338 9358

Copy to: ED (Proc), FCI HQ, New Delhi with a request to circulate it to all ED (Zones)/GM (Regions) for strict adherence to the above procedure.

एव-१५३३ -१३३.

तांदुळ विश्लेषण अहवाल
(ANALYSIS REPORT OF RICE)

दिनांक:-

भाग “अ”

मानके (REFRACTION)	टक्केवारी (PERCENTAGE)
१. तुटलेले दाणे (Broken)	
अ) १/८ ते १/४ पर्यंत (Over १/८ the to below १/८)	
ब) १/४ ते ३/४ पर्यंत	
२. अन्य घटक (Foreign Matter)	
अ) सेंद्रिय (Organic)	
ब) असेंद्रिय (Inorganic)	
३. क्षतिग्रस्त दाणे (Damaged Grains)	
४. रंगहिन दाणे (Discolored Grains)	
५. पांढरके दाणे (Chalky Grains)	
६. लाल दाणे (Red Grains)	
७. कमी दर्जाचे मिश्रीत दाणे (Admixture of lower Classes)	
८. छिलका असलेले दाणे (Husky Grains)	
९. ओलावा (Moisture Content)	

भाग “ब”

१. भात	गिरणीचे	नाव	व	पत्ता	:-
.....					
२. गुणवत्ता तपासणी केलेल्या तांदुळाचे					
एकुण पोते व					
वजन.....					
३. स्विकृती	पावती	क्रमांक	व		
दिनांक.....					

(स्वाक्षरी)
गुणवत्ता नियंत्रक तथा
प्राधिकृत उचल/वाहतुक प्रतिनिधी
जिल्हा.....

क्रमांक-

.....

तांदुळ स्विकृती पावती

संदर्भ:-१) शासन निर्णय क्रमांक खरेदी-१०१८/प्र.क्र.१८५/ना.पु.२९, दि

दिनांक:- / /

- A. हंगाम :-
B. यंत्रणेचे नाव :-
C. जिल्हा :-
D. भात गिरणीचे नाव व पत्ता :-

अ.क्र.	तारीख	वाहन क्रमांक	गुणवत्ता तपासणी दिनांक	ज्या गोदामात तांदुळ पाठविण्यात आला त्या गोदामाचे नाव	तांदळाची प्रत	एकुण बारदाना संख्या	तांदळाचे निव्वळ वजन क्विंटल	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९

प्रमाणित करण्यात येते की, वर दर्शविलेली बारदाना संख्या .....एवढी असुन प्रती बारदाना वजन ५८० ग्रॅम प्रमाणे एकुण बारदान्याचे होणारे वजन ..... कमी करुन तांदळाचे निव्वळ वजन दर्शविले आहे.

गिरणी मालकाचे नाव
व सही

जिल्हापुरवठा अधिकारी.....
यांचे प्राधिकृत प्रितिनिधीचे
नाव व सही

जोडपत्र-६

प्रमाणपत्र

याद्वारे प्रमाणित करण्यात येते की,

१. आधारभूत किंमत योजनेंतर्गत खरेदी करण्यात आलेल्या धानाची भरडाई करून प्राप्त CMR पैकी माहे -----, २०१७ मध्ये ----- मे.टन CMR वितरित करण्यात आला आहे.
२. उपरोक्त नमूद केलेला सीएमआर हो गुणवत्ता तपासणी करून घेण्यात आला असून एफ ए क्यु दर्जाचा आहे.
३. सदर CMR महाराष्ट्र शासन व अन्न व सार्वजनिक वितरण विभाग, भारत सरकार मधील सामंजस्य करारानुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना, अंत्योदय योजना, इतर कल्याणकारी योजनेच्या लाभार्थ्यांनाच वितरित करण्यात आला आहे.
४. तसेच, उपरोक्त नमूद परिमाण हे पूर्णतः DCP अंतर्गत प्राप्त CMR चे असून यात भारतीय अन्न महामंडळाकडून उचल केलेल्या तांदूळाचा समसावेश नाही.
५. सदर तांदूळ हा बंदिस्त गोदामात साठवणूक करण्यात आलेला होता.

जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी